

Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa

Dhammanīti

1. Vanditvā ratanaṃ seṭṭhaṃ, nissāya pubbake garuṃ;
Nitidhammampavakkhāmi, sabbalokasukhāvahaṃ.
2. Ācariyocasippaṇca, paññāsutaṃkathādhanam;
Desocanissayomittaṃ, dujjanosujanobalaṃ.
3. Itthīputtocadāsoca, gharāvāsokatākato;
Ñātabbocaalānkāro, rājadhammopasevako;
Dukādimissakoceva, pakiṇṇakotimātikā.
4. Kintehipādasussasā, yesaṃnatthigarūniha;
Yetappādarajokiṇṇā, tevasādhūvivekino.
5. Vināgarūpadesantaṃ, bālolaṅkattumicchati;
Sampāpuṇenaviññūhi, hasabhāvaṃkathaṃnuso.
6. Uṭṭhānāupaṭṭhānāca, sussusāparicārīkā;
Sakkaccaṃsippuggahaṇaṃ, garuṃārādhayebudho.
7. Upajjhācariyānaṇca, mātāpitūnamevaca;
Sakkaccaṃyonupaṭṭhāti, sutopitassatādiso.
8. Upajjhācariyānaṇca, mātāpitūnamevaca;
Sakkaccaṃyopaṭṭhāti, sutopitassatādiso;
9. Sammāupaparikkhitvā;
Akkhāresupadesuca;
Coraghātosissosiyā,
Garucoraṭṭakārako.
10. Paṇḍitosutasampanno, yatthaatthīti cesuto;
Mahussāhenataṃṭhānaṃ, gantabbaṃvasutesinā.
11. Sukhaṃrukkhassachāyāva, tatoñātimātāpitu;
Tatoācariyorañño, tatojinassasāsaṇaṃ.
12. Pāsānachattaṃgarukaṃ, tatodevānacikkhanaṃ;
Tatovuḍḍhānamovādo, tatojinassasāsaṇaṃ.
13. Tulaṃsallahukaṃloke, tatocapalajātiko;
Tatovuḍḍhānanovādo, yatidhammepamādako.
14. Sutisammutisaṅkhyāca, yogānitivisesakā;
Gandhabbāgaṇikāceva, dhanubedācapūraṇā.
15. Tikicchāitihāsāca, jotimāyācachandati;
Ketumantācasaddāca, sippāṭṭhārasakāime.
16. Alasassakutosippaṃ, asippassakutodhanaṃ;
Adhanassakutomittaṃ, amittassakutosukhaṃ;
Asukhassakutopuññaṃ, apuññaṃsakutonibbānaṃ.

17. Sippaṃsamamḍhanaṃnatthi, sippaṃcorānagaṇhanti;
Idhalokesippaṃmittaṃ, paralokesukhāvahaṃ.
18. Bodhaputrasadāvityaṃ, mākhedācariyaṃgaruṃ;
Sadeseṇṇajitorāḷā, budhosabbatthapūjito.
19. Bodhaputrakimālasse, abodhobhāravāhako;
Bodhakopūjito loke, bodhaputradinedine.
20. Rūpayobbannasampannā, visālakulasambhavā;
Vityāhīnānasobhanti, nigandhāivakiṃsukā.
21. Mātāsatrurupitāca, bālakālenasikkhita;
Na sobhatisabhāmajjhe, haṃsamajjhebakoyathā.
22. Guṇoseṭṭhaṅgataṃyāti, naucceṣayanevase;
Pāsādasīkharevāso, kākokiṃgaruḷosiyā.
23. Sabbasutamadhiyate, hīnamukkaṭṭhamajjhime;
Sabbassaatthamjāneyya, nacasabbampayojaye.
24. Nalokesobhatemuḷho,
Kevalattapasamsako;
Apisampihitokūpe,
Katavijjopakāsito.
25. Madantadamaṃsatthaṃ, khalānaṃkurutemadaṃ;
Cakkhusaṅkhārakaṃtejaṃ, ulūkānamivandhakaṃ.
26. Bhojanaṃmethunaṃniddā,
Gaveposecavijjati;
Vijjāvisesoposassa,
Taṃhīnogosamobhave.
27. Yosissosippalobhena, bahuṃbahuṃvagaṇhāti;
Mugovasupinaṃpassaṃ, nasakkākathituṃ paraṃ.
28. Sussusāsutavaḍḍhanā, paññāyavaḍḍhanaṃsutam;
Paññāyaatthamjānanti, ñātoatthosukhāvaho.
29. Anāgataṃbhayaṃdisvā, dūratoparivajjaye;
Āgatañcabhayaṃdisvā, abhitohotipaṇḍito.
30. Lobhaṃkodhaṃmadaṃmānaṃ, tandiṃsappaṃpamattakaṃ;
Soṇḍaṃniddālukaṃmakkaṃ, maccherañcajahebudho.
31. Saddhāhiricaottappaṃ, bāhusaccaṃviraṃsati;
Paññācasattadhammehi, sampannopañḍitomaṭo.
32. Diṭṭhedhammecayoattho,
Yocatthosamparāyiko;
Atthābhisamayādhīro,
Paṇḍitotipavuccati.
33. Sabhāvasadisamvākyam, sabhāvasadisampiyam;
Sabhāvasadisamkodham, yojānātisapaṇḍito.

34. Bhūpālopaṇḍitoniccaṃ, nevatulyokudācanam;
Sadeseṇpūjitorājā, budhosabbatthapūjito.
35. Paṇḍitassapasamsāya, daṇḍobālenadiyyate;
Paṇḍitopaṇḍiteneva, vaṇṇitovasuvaṇṇito.
36. Attanāyadiekena, vinithenamahājanā;
Vinayaṃyantisabbepi, kodhaṃnāseyyapaṇḍito.
37. Sarīrassaguṇānañca, dūramaccantamantaram;
Sarīraṃkhaṇavidhamsi, guṇātukappaṭṭhāyino.
38. Atthaṃmahantamāpajjam, vijjamsampattimevaca;
Vicareyyāṃānathaddho, paṇḍitosopavuccati.
39. Nālabbhamatipatthenti, naṭṭhampinacasocare;
Vipatyāñcanamuyhanti, yenaṛātevapaṇḍitā.
40. Gaṇṭhiṭhāneekapade, nātimaññeyyapaṇḍito;
Kimakkoveḷupabbhāro, timahādīpabhānudo.
41. Guṇadosesunekena, atthikocivivajjito;
Sukhumālapadumassa, naḷambhavatikakkhaḷam.
42. Sumahantānisatthāni, dhārayantābahussutā;
Chedāyosaṃsayānantu, klissantilobhamohitā.
43. Dosāṃpisaguṇedisvā, guṇavādīvadantina;
Nalokovijjamaṇampicandepassatilañjanam.
44. Sakimṃpiviññūdhīrena, karotisahasāṅgamam;
Attatthañcaparatthañca, nibbānantamaṃsukhaṃlabhe.
45. Nadītīreṭṭhitekūpe, araṇitālavaṇḍake;
Navadāpādinatthīti, namukhevacaṇamṭathā.
46. Paṇḍitoapuṭṭhobherī, pajjunnohotipucchito;
Bālopuṭṭhoapuṭṭhopi, bahumvikatthatesadā.
47. Guṇasampannalaṅkāro, sabbasattahitāvaho;
Parattatthaṃnacareyya, kutosopaṇḍitobhave.
48. Saparatthaṃcaredhīro, asakkontosakaṃcare;
Tampicevaasakkonto, pāpāttānaṃviyojaye.
49. Sabbamaṃsuṇātisotena, sabbamaṃpassaticakkhunā;
Nacadiṭṭhaṃsutamaṃdhīro, sabbicchitumarahati.
50. Cakkhumāssayathāandho, sotavābadhiroyathā;
Paññāvāpiyathāmugo, balavādubbaloriva;
Athaatthesamuppanne, sayeyyamatasāyitam.
51. Atijātaṃmanujātam, puttamicchantipaṇḍitā;
Avajātaṃnaicchanti, yohotikulachinnako.

52. Tayovapaṇḍitāsatthe, ahamevātivādica;
Ahamapitivādīca, nāhanticaimetayo;
53. Nasāsabhāyatthanasantisanto,
Natesantoyenavadantidhammaṃ;
Rāgañcadosañcapahāyamohaṃ,
Dhammaṃbhaṇantāvabhavantisanto.
54. Bālecummattakebhūpe, gurumātāpitūsvapi;
Saṅghejeṭṭhecabhātari, nadosākariyābudhā.
55. Attanāmanotāpañca, ghareduccarītānica;
Vañcanañcaavamānaṃ, matimānapakāsaye.
56. Paradāraṃjanettiṃva, leḍḍuṃvaparasantakaṃ;
Attāvasabbasattānaṃ, yopassatisapaṇḍito.
57. Saṭṭhenamittaṃkalusenadhammaṃ,
Paropatāpenasamiddhibhāvaṃ;
Sukhenavijjaṃpharusenanāriṃ,
Icchantiyetenacevapaṇḍitā.
58. Nipūṇesuhameseyya, vicinitvāsutatthiko;
Sattaṃhukkhaliyāṃpakkāṃ, bhājanepitathābhava.
59. Vasuṃgaṇhantidūraṭṭhā, pabbateratanocite;
Namilakkhāsamīpaṭṭhā, evaṃbālābahussute.
60. Hiraññenamigānaṃva, susīlenaasīlino;
Adhammikassadhamena, bālānampisutenakiṃ.
61. Appassutāyaṃpuriso, balibaddhovajīvati;
Maṃsānitassavaḍḍhanti, paññātassanavaḍḍhati.
62. Appassutosutaṃappaṃ, bahumaññatimāniko;
Sindhūdakaṃpassanto, kūpesoyaṃvamaṇḍuko.
63. Tadamināpijānātha, sobbhesupatīresuca;
Saṇantāyantikusobbhā, tuṇḥiyantimahodadhī.
64. Subhāsitaṃuttamamāhusanto,
Dhammaṃbhaṇenādhammaṃ, taṃdutiyaṃ;
Piyāṃbhaṇenāpiyaṃtaṃtatiyaṃ,
Saccaṃbhaṇenālikāṃtaṃcatutthaṃ.
65. Sīhamedāsuvāṇṇeva, nacatiṭṭhantiracate;
Paṇḍitānaṃkathāvākyaṃ nacatiṭṭhatidujjane.
66. Mahātejopitejoyaṃ, mattikaṃnamuduṃkare;
Āpopāpetimudukaṃ, sādhuvacācakakkhaḷaṃ;
67. Mudunāvaripuṃjeti, mudunājetidāruṃṇaṃ;
Nāsiddhimudunākiñci, yatotomudunājaye.
68. Candanaṃ sītalaṃ loke, tato candaṃva sītalaṃ;
Candana canda sītamaḥ, sādhuvacākyāṃ subhāsitaṃ.

69. Sītavāco bahumitto, pharusotu amittako;
Upamaṃ ettha ñātabbā, candasūriyarājunam.
70. Pattakaloditamappam, vākyamsubhāsitaṃbhave;
Khudditassakadannampi, bhuttaṃsādurasobhave.
71. Satthakāpibahuvācā, nādarābahubhāṇino;
Sopakārampyudāsīnam, nanudiṭṭhamnadījalam.
72. Nāivelamṃpabhāseyya, natuṃhisabbadāsīyā;
Avikiṇṇammitamvākyam, pattakāleudīraye.
73. Icchitabbesukammesu, vācāyakusalamūlam;
Vācāyakusalenaṭṭhe, icchitabbaṃnasijjhati.
74. Hatthapādāsīropiṭṭhi, kucchipañcaimejanā;
Mukhamevūpasevanti, sadāvaanusāsītā.
75. Saddhādhanamṣīladhanam, hiriottappiyamḍhanam;
Sutadhanañcacāgoça, paññāvesattamamḍhanam.
76. Itthīnañcadhanamrūpam, purisānamḍhanamkulam;
Uragānamḍhanamvisam, bhūpālānamḍhanambalam;
Bhikkhūnañcadhanamṣīlam, brahmaṇānamḍhanamvijjā.
77. Narūpamnacapaññānam, nacakulañcasambhavo;
Kālavippattisampatte, dhanamevavisesakam.
78. Dhanahīnamcajemittā, puttadārāsahodarā;
Dhanavantaṃvasevanti, dhanamlokemahāsakhā.
79. Sattāsadūpasevanti, sodakamvāpiādikam;
Sabhogamṣadhanañceva, tucchātecejahantite.
80. Attanāvakatālakkhī, alakkhīattanākatā;
Nahilakkhiṃmalakkhiñca, aññoaññassakārito.
81. Dhanavājotiyorājā, nadīvejjotathāime;
Pañcayathanavijjanti, natatthadivasamvase.
82. Yatthadesenasamāno, napītinacabandhavo;
Nacavijjāgamokoci, natatthadivasamvase.
83. Amānanāyatthasiyā, santānamavamānanam;
Hīnasamānanāvāpi, natatthadivasamvase.
84. Desamosajjagacchanti, sīhāsappurisāgajā;
Tattevanidhanamyanti, kākākāpurisāmīgā.
85. Yatthālasocadakkhoca, sūrobhirusamapūjā;
Nasantotathavasanti, avisesakarenako.
86. Calatyekenapādena, tiṭṭhatyekenapaṇḍito;
Nāsamikkhyaparamṭhānam, pubbamāyatanaṃcaje.

87. Ṭhānabhaṭṭhānasobhante, dantākesānakhānarā;
Itiviññāyamatimā, saṭhānaṃnalahaṃcaje.
88. Guṇosabbaññutulyopi, sīdatyekoanissayo;
Anagghaṃratanaṃmaṇi, hemaṃnissāyasobhate.
89. Nasevepharusamsāmiṃ, taṃpisevenamacchariṃ;
Tatoniggaṇhikaṃsāmiṃ, nevāpaggaṇhikaṃtato.
90. Parokkheguṇahantāraṃ, paccakkhepiyabhāṇinaṃ;
Tādisaṃnopaseveyya, visakumbhaṃpalobhitaṃ.
91. Piṭṭhitokkaṃniseveyya, niseveaggikucchinā;
Sāmīnaṃsabbakāyena, paralokaṃamuḷhako.
92. Nasevekatapāpamhi, na sevālikavādane;
Naseveattadatthamhi, naseveatisantake.
93. Mahantaṃnissayaṃkatvā, khuddakopimahābhava;
Hemapabbataṃnissāya, hemaṃpakkhībhavantite.
94. Asahāyosamattopi, tejasīkiṃkarissati;
Nivātasaññhitoaggi, sayamevūpasammati.
95. Rukkhāsuhūminissāya, pupphaphalaṃpavaḍḍhati;
Sappūrisūpanissāya, mahāpuññaṃpavaḍḍhati.
96. Analasoacaṇḍikko, asaṭṭhosucisaccavā;
Aluddhoatthakāmoca, tamuttaṃuttamonaro.
97. Ahitepaṭisedhoca, hitesucaniyojako;
Byasanecāpariccāgo, saṅkhepaṃmittalakkhaṇaṃ.
98. Āturebyasanesace, dubbhikkheparaviggahe;
Rājadvāresusāneca, saṅkhepaṃmittalakkhiṇaṃ.
99. Hitesanosumittoca, viññūcadullabhojano;
Yathosadhañcasāduñca, rogahārīcasajjano.
100. Yodhuvāniparicajja, adhuvānopasevati;
Dhuvānitassanassanti, adhuvesukathāvākā.
101. Luddhamatthenagaṇheyya, thaddhamañjathikammunā;
Chandānuvattiyāmuḷhaṃ, yathābhūtenapaṇḍitaṃ.
102. Saccābhikkhaṇasaṃsaggā, asamosaraṇenaca;
Etenamittājiranti, akāleyācanenaca.
103. Tasmānābhikkhaṇaṃgacche, nacagacchecirācirāṃ;
Kālenayācaṃyāceyya, evaṃmittānajīyare.
104. Yenamittenasāṃsaggā, yogakkhemovihīyati;
Pubbevajjhabhavaṃtassa, rakkheyyaggiṃvapaṇḍito.
105. Yenamittenasāṃsaggā, yogakkhemopavaḍḍhati;
Kareyyattasamaṃvuttiṃ, sabbakiccesupaṇḍito.

106. Pabbepabbekamenucchu, visesarasavāggato;
Tathāsumettikosādhu, viparittovadujjano.
107. Tenevamunināvuttaṃ, dhammāyekecilokiyā;
Tatālokuttarāceva, dhammānibbānagāmino.
108. Kalyāṇamittamāgamma, sabbetehontipāṇinaṃ;
Tasmākalyāṇamittesu, kātabbamaḥisadādaraṃ.
109. Yohavekataññūkatavedidhīro,
Kalyāṇamittedaḥhabhatticahoti;
Dukkhitasasakkaccaṃkarotikiccaṃ,
Tabbhāvamaṃsappurisaṃvadantiloke.
110. Hitakāroparobandhu, bandhūpiahitoparo;
Ahitodehajobyādhi, hitamāraññamosadhaṃ.
111. Padumaṃvamukhayassa, vācācandanasītaṃ;
Madhutiṭṭhatijivhagge, hadayesuhalāhalaṃ;
Tādisaṃnopaseveyya, taṃmittaṃparivajjaye.
112. Katvānakusalaṃkammaṃ, katvāna, kusalaṃpure;
Sukhitaṃdukkhitaṃhontaṃ, sobāloyonapassati.
113. Kālakkhepenahāpeti, dānasīlādikaṃjaḷo;
Athiraṃpithiraṃmaññe, attānaṃsassaṭṭisamaṃ.
114. Bālodhapāpakamaṃkatvā, nataṃchaṭṭitumussahe;
Kiṃbyagghaādīgacchanta, padaṃmakkhetumussahe.
115. Niddhanopicakāmeti, dubbaloverikaṃkaro;
Mandasatthovivādatthī, tividhaṃmuḥhalakkhaṇaṃ.
116. Anavhāyaṃgamayanto, apucchābahubhāsako;
Attagguṇaṃpasamaṃsanti, tividhaṃhīnalakkhaṇaṃ.
117. Yathācutṭaṃparāpakkā, bahirattakamevaca;
Antokimilapūraṇo, evaṃdujjanadhammatā.
118. Yadūnakaṃsaṇatitaṃ, yaṃpūraṃsantamevataṃ;
Aḍḍhakumbhupamobālo, yaṃpūrakumbhovapaṇḍito.
119. Budhehisāsamānopi, khalobahutaketavo;
Ghaṃsiyamānopaṅgāro, nilamattaṃnigacchati.
120. Muḥhasissopadesena, kunārībharāṇenaca;
Khalasattūhisamaṃyogā, paṇḍitopyavasīdati.
121. Cārutāparadārāya, dhanamaḥlokataṃpattiyā;
Pasutaṃsādhunāsāya, khalekhalatarāguṇā.
122. Itoḥāsataṃloke, kiñcitassanavijjati;
Dujjanoticayaṃāha, sujanaṃdujjanosayaṃ.
123. Navināparavādena, ramantidujjanākhalu;
Nasāsabbarasebhutvā, vināsuddhenatussati.

124. Tappateyātisambandhaṃ, dravaṃbhavatyavanataṃ;
Mududujjanacittaṃna kiṃlohenapamīyate.
125. Tasmādujjanasaṃsaggaṃ, āsivīsamivoragaṃ;
Ārakāparivajjeyya, bhūtakāmovicakkhaṇo.
126. Dujjanenahisaṃsaggaṃ, sattutāpinayujjati;
Tattovaḍayhatyaṅgāro, santokāḷāyataṃkaro;
127. Dujjanovajjanīyova, vijjāyālaṅkatopice;
Maṇinālaṅkatosanto, sabbokiṃnubhayaṃkaro.
128. Agginodahatodāyaṃ, sakhābhavatimāluto;
Soevadīpaṃnāseti, khalenatthevamittatā.
129. Sabboduṭṭhokhaloduṭṭho, sabbāduṭṭhatarokhalo;
Mantosadhehisosabbo, khalokenupasammati.
130. Hadayaṭṭhenasutena, khalonevasusīlavā;
Madhunākoṭaraṭṭhena, nimbokiṃmadhurobhava.
131. Asataṃsampayogena, santopiasantobhave;
Maggokacavarayutto, ujumpiasādhubhave.
132. Putimacchaṃkusaggena, yonaroupanayhati;
Kusāpiputiṃvāyanti, evaṃbālupasevanā.
133. Bālaṃnapassenasune, nacabāsenasaṃvase;
Bālenālāpasallāpaṃ, nakarenacarocaye.
134. Anayaṃnetidummedho, adhurāyaniyuñjati;
Dunnayoseyyasohoti, sammāvuttopikuppati;
Vinayaṃsonajānāti, sādhusenaadassanaṃ.
135. Yāvajīvampacebālo, paṇḍitaṃpayirūpāsi;
Nasodhammaṃvijānāti, dabbisūparasamṃyathā.
136. Phalaṃvekadaliṃhanti, hantiveḷunaḷaṃphalaṃ;
Sakkārokāpurisaṃhanti, gabbhoassatarimṃyathā.
137. Sunakhosunakhaṃdisvā, dantaṃdassetihimṃsitum;
Dujjanoduḷḷanaṃdisvā, rosayaṃhimṃsamicchati.
138. Maṇḍūkopinukkosīho, sukaropinukkodīpi;
Bilārosadisobyaggho, duppaññopinapaññavā.
139. Maṇḍūkopisīhoviya,
Kākogaṇhepiññepiññe;
Bālocapaṇḍitoviya,
Dhīropucchevayevaye.
140. Kākoduṭṭhosakuṇesu, ghareduṭṭhocamūsiko;
Vānarocavaneduṭṭho, manussesucabrahmaṇo.
141. Tiṇānibhūmicodakaṃ, catutthaṃvākyasuṭṭhutaṃ;
Etānihilasataṃgehe, nochijjantekadācīpi.

142. Ambumpivantinonajjo, rukkhākhādantinophalam;
Meghokadācinosassam, paratthāyasatamḍhanam.
143. Guṇākubbantidūtattam, dūrepivasatamsatam;
Keṭakegandhamāghāya, gacchantibhamarāsayam.
144. Ākiṇṇopiasabbhīdha, asamsatthovabhaddako;
Bahunāsannajātena, gacche naummattakena.
145. Pāpamittevivajjetvā, bhajeyyuttamapuggalam;
Ovādecassatiṭṭheyya, patthantoacalamḥsukham.
146. Yathācapanasāpakkā, bahisaṇḍakamevaca;
Antoamatapūraṇo, evaṃ sujanadhammatā.
147. Taggarañjapalāsena, yonaroupanayhati;
Pattāpigandhamvāyanti, evaṃdhīrupasevanā.
148. Dhīraṃpassesuṇedhīraṃ, dhīrenasahasamvase;
Dhīrenālāpasallāpaṃ, taṃkaretañcarocaye.
149. Nayamṇayati medhāvī, adhurāyanayujjati;
Sunayoseyyasohoti, sammāvuttonakuppati;
Vinayamḥsopajānāti, sādhutenasamāgamo.
150. Appakenapiceviññū, paṇḍitamḥpayirūpāsi;
Khippaṃḍhammaṃvijānāti, jivhāsūparasamḥyathā.
151. Bāhubalañcaamaccaṃ, bhogaṃabhijaccambalam;
Imehicatubalehi, paññāveseṭṭhatambalam.
152. Balaṃpakkhīnamākāso, macchānaṃudakaṃbalam;
Dubbalassabalaṃrājā, kumārānaṃrudambalam.
153. Balaṃcandobalaṃsūro, balaṃsamaṇabrahmaṇā;
Balaṃvelaṃsamuddassa, balaṃtibalamitthiyā.
154. Sapādānaṃbalaṃsīho, tatopuḥuvakobalam;
Tatokippilikonaro, rājāsabbesamantato.
155. Gatimigānaṃpavanaṃ, ākāsoḥpakkhinamḥgati;
Virāgogatidhammānaṃ, nibbānārahataṃgati.
156. Careyyakulajaṃpañño, virūpamavikaññakaṃ;
Hīnāyapisurūpāya, vivāhasadisamḥkare.
157. Sāmāmigakkhīsukesī, tanumajjhimadantavā;
Dassanīyāmukhavaṇṇā, gambhīranābhivācakā;
Susīlāvāyamata, hīnakulaṃpivāhaye.
158. Suttomātāvabhojesi, bharaṇesucadhātiyo;
Kammesusakapanti ca, katakammesudhātinam.
159. Dhammesupatiṭṭhāniccaṃ, sayanesucavaṇṇibhā;
Kulesubhātaraṃvācī, yānārīseṭṭhasammatā.

160. Yonambharatisabbaḍā, niccamātāpiussuko;
Sabbakāmaharaṃposam, bhattāraṃnātimaññati.
161. Nacāpīsvatthibhattāraṃ, icchācārenarosaye;
Bhattucagarunosabbe, patipūjetipaṇḍitā.
162. Uṭṭhāhikāanalassā, saṅgāhikāparijane;
Bhattumanāpaṃcarati, sambhatamanurakkhati.
163. Evaṃvattatīyānārī, bhattuchandavasānugā;
Manāpānāmatēdevā, yatthasāupapajjati.
164. Itthiyekacciyo vāpi, seyyāvuttāvamuninā;
Bhaṇḍānaṃuttamāitthī, aggupaṭṭhāyikātīpi.
165. Mātarādhītārāvāpi, bhaginiyāvicakkhaṇo;
Navivittāsanemante, nārīmāyāvinīnanu.
166. Vijjūtānañcalolattam, satthānañcātītikkhāṇam;
Siṅghatamvāyutejānam, anukubbantīnārīyo.
167. Diguṇothīnamāhāro,
Buddhicāpicatugguṇo;
Chaguṇohotivāyāmo,
Kāmotvaṭṭhaguṇobhave.
168. Ekamekāyāitthiyā, aṭṭhaaṭṭhapatinosiyuṃ;
Sūrocapalavantoca, sabbakāmarasāharā;
Kareyyānavamechandaṃ, unnattāhinapūrati.
169. Vivādasīlīussuyā, passantataṇhikāgatā;
Amitābhuñjanāniddā, satamputtampitaṃjahe.
170. Lapantīsaddhimaññena, passantaññāṃsavibbhamā;
Cittakaṃcintayantaññam, nārīnaṃnāmakopiyo.
171. Gaṇheyyavātamaññalena, sāgaramekapāṇinā;
Osiñceyyacatāḷena, sakenajanayeravaṃ;
Pamādāsuvisajjeyya, itthiyesāvadhammatā.
172. Jivhāsahassikoyohi, jīvevassasatamaṃnaro;
Tenanikammunāvutto, thidosokiṃkhayaṃgato.
173. Pañcaṭṭhānānisampassaṃ, puttamicchantipaṇḍitā;
Bhatovānobharissati, kiccaṃvānokarissati.
174. Kulavaṃsociraṃtiṭṭhe, dāyajjaṃpatipajjati;
Athavāpanapētānam, dakkhiṇānupadassati.
175. Atijātamanujātam, puttamicchantipaṇḍitā;
Avajātamaññicchanti, yohotikulachinnako.
176. Ekūdarasamuppannā, nabhavantisamassamā;
Nānāvāṇṇānānācarā, yathābadarakaṇḍakā.

177. Adammehavodose, dammetubahavogūṇe;
Tasmāputtañcasissaṇca, dammakālevadammaye.
178. Ovādeyyānusāseyya,
Asappāyānivāraye;
Dantohiyopiyohoti,
Adantohotiappiyo.
179. Puttaṃvābhātaramduṭṭhaṃ, anusāseyyanojahe;
Kiṃnuchejjaṃhatthapādaṃ, littaasucināsiyā.
180. Antojātoḍhanakkito, dāsabyopagatosayaṃ;
Dāsākaramarānito, iccevaṃcatudhāsiyuṃ.
181. Dāsāpañcevacorayya, sakhañātattasadisā;
Tathāviññūhiviññeyya, mittādārācabandhavā.
182. Duṭṭhadārenaamityā, dāsocuttaravācako;
Sasappecagharevāso, maccumevanasaṃsayo.
183. Yasamālabhampathayantaṃ, naramvājantidūrato;
Tasmānapekkhitvāna, taṃmaggaṃmaggayebudho.
184. Khalamśālamapasuṃkhattaṃ, gantācassaabhikkhaṇaṃ;
Mitaṃdhaññamnidhāpeyya, mitañcapācayeghare.
185. Añjanānaṃkhayaṃdisvā, vammikānañcasañcayaṃ;
Madhūnañcasamāhāraṃ, paṇḍitogharamāvase.
186. Sayamāyamvayamjaññā, sayamjaññākatakatam;
Niggaṇheniggaṇhārahaṃ, paggaṇhepaggaṇhārahaṃ.
187. Ekayāmonarādhippo,
Dviyāmoṇḍitonaro;
Tayoyāmogharāvāsoca,
Catuyāmocaduggato.
188. Yocabandhuhiteyutto,
Sopitāyocaposako;
Taṃmittaṃyatthavisāso,
Bharyāyatthanibbuti.
189. Saddhāpemesusantesu, nagaṇemāsakaṃsatam;
Saddhāpemeasantesu, māsaṃpisataṃgaṇe.
190. Yācakoapiyohoti, yācaṃadadamappiyaṃ;
Tasmāseṭṭhanaroloke, dhanamṣippaṃpariggahe.
191. Sabbadāpidhanaṃrakkhe, dāraṃrakkhedhanaṃpica;
Dāraṃdhañcaattānaṃ, rakkhāyevasadābhava.
192. Nasādharāṇadārassa, nabhuñjesādumekako;
Nasevelokāyatikaṃ, netampaññāyavaḍḍhanaṃ.
193. Sīlavāvattasampanno, appamattovicakkhaṇo;
Nivātavuttiathaddho, sūratosakhilomudu.

194. Saṅghetāvamittānaṃ, saṃvibhāgīvijānavā;
Tappeyyaannaṇānena, sadāsamaṇabrahmaṇā.
195. Dhammakāmosutaddharo, bhaveyyaparipucchāko;
Sakkaccaṃpayirūpāse, sīlavantebahussute.
196. Pubbasirosimedhāvī, dīghāyudakkhiṇaṃsiro;
Pacchimocittasantosi, maraṇaṃuttarobhave.
197. Āyumaṇāpācīnaṃmūkhāṃ, dhanavādakkhiṇaṃbhava;
Pacchimaṃyasasībhuñje, nobhuñjeuttaraṃmukhaṃ;
198. Bhutvānisīdanaṃthūlaṃ, tiṭṭhantobalavaḍḍhano;
Āyumaṇācāṅkamosiyā, dhāvantorogavajjito.
199. Yocasitaṇcauṇhaṇca, tiṇābhiiyonamaññati;
Karaṃpurisakiccāni, sosukhānavihāyati.
200. Visamhāmatamādeyya, asuddhamhāpikaṇcaṇaṃ;
Nīcamhāpyuttamovijjaṃ, ratanathimpidukkulā.
201. Guyhamatthamasambuddhaṃ, sambodhayatiyonaro;
Mantabhedabhayātassa, dāsabhūtōtitikkhati.
202. Aññātavāsavasatā, jātavedasamenapi;
Khamitabbaṃsapaññena, apidāsassatajjiṭṭhaṃ.
203. Dhanadhaññaṇapayogesū, tathāvijjāgameśu;
Dūtecaḃyāhāresu, cattolajjaṃsadābhava.
204. Nahikocikatekicce, kattāraṃsamapekkhate;
Tasmāsabbānikammāni, sāvasesānikāraye.
205. Upakāraṃhiteneva, sattunāsattumuddhare;
Pādalaḃgaṃkaraṭṭhena, kaṇḍakenevakaṇḍakaṃ.
206. Nāmaṇamantassabhajebhajaṇtaṃ,
Kiccānikubbassakareyyakiccaṃ;
Nānatthakāmassakareyyaattaṃ,
Asambhajaṇtaṃpinasambhajeyya.
207. Vajecaṇantisinehākiriya,
Apemacittena nasambhajeyya;
Dijovadumaṃkhiṇaphalaṃñātva,
Aññaṃapekkheyyamahāhiloko.
208. Caḃeekaṃkulassattaṃ, gāmassattaṃkulaṃcaḃe,
Gāmaṇjanapaḃassattaṃ, attattaṃpathaviṃcaḃe.
209. Dhanacḃaḃeāṅgaṃvarassahetu,
Aṅgaṃcaḃejīvitaṃrakkhamāno;
Dhanaṃāṅgaṃjīvitaṃcāḃisabbaṃ,
Caḃenarodhammanussaranto.
210. Ahāgaḃchantihāyantā, sattānamihajīvitaṃ;
Tasmāhimāpaḃattataṃ, gaḃchantujinasāsane.

211. Etesiyosamāyanti, santitesamñajīrati;
Yoadhippannaṃsahati, yocajānātidesaṇaṃ.
212. Aggiāpoitthīmulho, sapporājakulānica;
Payatanovagantabbo, maccupāṇaharāniti.
213. Satthaṃsunicchitamapītivicintanīyaṃ,
Sārādhitopyavanipoparisāṅkanīyo;
Hatthaṅgatāpiyuvatīparirakkhanīyā,
Satthāvanīpayuvatīsukutovasītaṃ.
214. Ussāhoripuvamittaṃ, alasomittaṃvaripu,
Visaṃvīyāmataṃvijjā, pamādoamataṃvisaṃ.
215. Vaheamittaṃkhandhena, yāvakāleanāgate;
Tamevaāgatekāle, bhindekumbhaṃvasilāyaṃ.
216. Siṅgimpaññāsahatthena, satenavāhanaṃcaje;
Hatthīnantusahassena, desacajjenadujjanaṃ.
217. Paccakkhegaravosaṃse, parokkhemittabandhave;
Kammantecadāsabhacce, puttadāresaṃsemate.
218. Sinesippaṃsinedhanaṃ, sinepabbatamāruhe;
Sinekāmocakodhoca, imepañcasinesine.
219. Sataṃcakkhusataṃkaṇṇā, nāyakassasutosadā;
Tathāpiandhabadhiro, esānāyakadhammatā.
220. Bahūnaṃappasārānaṃ, sāmaggīyātīdujjayo;
Tiṇenavaṭṭaterajju, tenanāgopibandhate.
221. Uppajjatesacekodho, āvajjekakacūpamaṃ;
Uppajjaterasetañhā, puttamaṃsūpamaṃsare.
222. Dānaṃsinehabhesajjaṃ, maccheraṃdosanosadhaṃ;
Dānaṃyasassibhesajjaṃ, maccheraṃkappanosadhaṃ.
223. Dhanamicchevaṇijjeyya, sippamicchebahussute;
Puttamicchēnārikaññe, rājāmaccaṃmicchāgate.
224. Mahantaṃvaṭṭarukkhādīṃ, khuddabījambahupphalaṃ;
Sakkhiṃkatvāudikkheyya, puññapāpaṃkaronaro.
225. Garukātabbaposesu, nīcavuttiṃkarotiyo;
Nīcattaṃsopahantvāna, uttamatthepatiṭṭhati.
226. Uttamaṃpaṇipātena, sūraṃbhedenavijjaye;
Hīnaṃappapadānena, vikkamenasamaṃjaye.
227. Nattadosaṃparejaññā, jaññādosamaṃparassatu;
Kummoguyhāivaṅgāni, parabhāvañcalakkhaye.
228. Ussūraseyyaṃālasyaṃ, caṇḍikkaṃdīghasuttiyaṃ;
Ekassaddhānagamaṇaṃ, paradārupasevanaṃ;
Etaṃbrahmaṇassevassu, anattāyabhavissati.

229. Surāyogovikāloca, samajjānagharaṅgato;
Khidḍadhuttopāpamitto, alasoimejanā;
Mahābhogāvinassanti, hīnabhāvassidamphalam.
230. Atisītamatiuṇhaṃ, atisāyamidaṃhahu;
Itivissaṭṭhakammante, khaṇāaccantimāṇave.
231. Paranāsanatonatṭho, purevaparānāsako;
Singhaṃvaānasamyāti, tiṇopāsādajhāpako.
232. Navisāseamittassa, mittañcāpinavisāse;
Kadācīkuppitomitto, sabbadosapakāsako.
233. Kudesañcakumittañca, kusambandhaṃkubandhavaṃ;
Kudārañcakurājānaṃ, dūratoparivajjaye.
234. Kakkaṭoasīsoyāti, sabbāpadovagacchati;
Athanīkukkuṭṭiputtā, purisenāvamaññare.
235. Hīnaputtorājāmacco, bālaputtopipaṇḍito;
Adhanassaputtoseṭṭhi, purisenāvamaññare.
236. Yenamicchatisambandhaṃ, tenatīṇinakarāye;
Vivādamatthasambandhaṃ, parokkhedāradassanaṃ.
237. Iṇasesoaggiseso,
Satrusesotathevaca;
Punappunampivaḍḍhanti,
Tasmāsesaṃnakāraye.
238. Kulajātokulaputto, kulavaṃsasurakkhito;
Attanādukkhapattopi, hīnakammaṃnakāraye.
239. Samiddhodhanadhaññaena, nakaṭṭhodatiṇaggihi;
Sabbatoduggatonatṭho, tasmānadukkaṭaṃkare.
240. Nagaṇassaggathogacche, siddhekammesamaṃphalam;
Kammavippatticehoti, pharusaṃtassabhāsaye.
241. Bālakkopetadhūmoca, vuḍḍhitthipallalodakaṃ;
Āyukkhayakaraṃniccaṃ, rattocadadhibhojanaṃ.
242. Itthīnaṃdujjanānañca, visāsonopapajjate;
Visesigimhinadiyaṃ, rogerājakulamhica.
243. Ayuttakammārabhanaṃvirodho,
Saṅghassayuddhañcamahābalehi;
Visāsakammaṃpamadāsuniccaṃ,
Dvārānimaccussavadantividvā.
244. Thiyoseveyyanaccantaṃ, sādubhuñjeyyanāhitaṃ;
Pūjayemānayevuḍḍhe, garuṃmāyāyanobhaje.
245. Vināsathaṃnagaccheyya, sūrosāṅgāmahūmiyaṃ;
Paṇḍitvaddhagūvāñijjo, videsagamanotathā.

246. Dehītivacanadvārā, dehaṭṭhāpañcadevatā;
Sajjaniyyantidhikitti, matihīrisirīpica.
247. Natthītivacanaṃdukkhaṃ, dehītivacanaṃtathā;
Vākyanathītidehīti, mābhaveyyabhavābhave.
248. Yatthavosaṃnajānanti, jātiyāvīnāyavā;
Natatthamānaṃkiriya, janevasamaññātake.
249. Mātāhīnassadubbhāsā, pitāhīnassadukriyā;
Ubhomātāpitāhīnā, dubbhāsācadukriyā.
250. Mātāsetṭhassasubhāsā,
Pitāsetṭhassasukriyā;
Ubhomātāpitāsetṭhā,
Subhāsācasukriyā.
251. Atidīghomahāmuḷho, majjhimocavicakkhaṇo;
Vāsudevampurekkhitvā, sabbevāmanakāsaṭhā.
252. Ācārokulamakkhāti, desamakkhatibhāsitaṃ;
Sambhavopemamakkhāti, dehamakkhātibhojanaṃ.
253. Jalappamāṇaṃkumudanāḷaṃ,
Kulappamāṇaṃkaraṇakammaṃ;
Paññāpamāṇaṃkathitavākyam,
Bhūmippamāṇaṃbhajjalatiṇaṃ.
254. Javenabhadraṃjānanti, vāhenacabalibaddhaṃ;
Duhēnadhenujānanti, bhāsamānenapaṇḍitaṃ.
255. Jāneyyapesanebhaccaṃ bandhavaṃpibhayāgame,
Byasaneatathāmittaṃ, dārañcavibhavakkhaye.
256. Vināsathāṃnajānanti, kālaṃsabbepijotikā;
Kukkuṭāpanajānanti, tatorukkhatatobhvāpā.
257. Pathavībhūsaṃmeru, rattiyaḃbhūsaṃsasī;
Janānaṃbhūsaṃrājā, senānaṃbhūsaṃgajo.
258. Sīlatāsobhaterūpaṃ,
Cāritāsobhatekulaṃ;
Sapupphāsobhateraññaṃ,
Sagajāsobhatebalaṃ.
259. Kokilānaṃsaddaṃrūpaṃ, nārīrūpaṃpatibbataṃ;
Vijjārūpaṃarūpānaṃ, khamārūpaṃtapassinaṃ.
260. Kisāsobhātapassīca,
Thūlāsobhācatuppadā;
Vijjāsobhāmanussāca,
Itthīsobhācasāmikā.
261. Rattihīnonacandaro, ūmihīnonasāgaro;
Haṃsahīnonasaṃphullo, itthihīnonapuriso.

262. Vatthahīnaṃnalaṅkāraṃ, patihīnānanārikā;
Sippahīnonapuriso, dhenuhīnaṃnabhojanaṃ.
263. Dīpakedīpakocando, nārikedīpakopati;
Tilokedīpakodhammo, suputtokuladīpako.
264. Aputtakamgharaṃsuññaṃ, desaṃsuññaṃarājikaṃ;
Apaññassamukhaṃsuññaṃ, sabbasuññaṃdaliddakaṃ.
265. Sotaṃsutenevanakuṇḍalena,
Dānenapāṇīnatukaṅkaṇena;
Ābhātikāyopurisuttamassa,
Paropakārenanacandanena.
266. Dānaṃsīlaṃpariccāgaṃ, ajjvaṃmaddavaṃtapam;
Akodhaṃvahiṃsaṅca, khantīcaavirodhanam;
Dasetedhammerājāno, appamattenadhāreyyūṃ.
267. Dānaṃmatthacariyāpiya, vācāattasamaṃpica;
Saṅgahācaturoime, munindenapakāsītā.
268. Vanemigānalabhanti, matābhayāniddasukhaṃ;
Rājānopinalabhanti, uttarathāmaḥhītato;
Saṃsārabhayabhitena, naramantiyepañḍitā.
269. Khamājāgariyuṭṭhānaṃ, saṃvibhāgodayikkhanā;
Nāyakassaguṇāete, icchitabbāhitatthino.
270. Paribhūtomuduhoti, atitikkhaṅcaveravā;
Etaṅcaubhayaṃñatvā, anumajjhaṃsamācare.
271. Nekantamudunāsakkā, ekantatikhiṇenavā;
Mahatteṭṭhapituattaṃ, tasmāubhayamācare.
272. Kassakovāṇijomacco, samaṇosutasīlavā;
Tesuvipulajātesu, raṭṭhaṃpivipulaṃsiyā.
273. Tesudubbalajātesu, raṭṭhaṃpidubbalamsiyā;
Saraṭṭhaṃvipulaṃtasmā, dhāreyyaraṭṭhabhāravā.
274. Mahārukkhassaphalino, āmaṃchindatiyophalaṃ;
Rasaṅcassanajānāti, bījaṅcassavinassati.
275. Mahārukkhūpamaṃraṭṭhaṃ, adhammenapasāsati;
Rasaṅcassanajānāti, raṭṭhaṅcāpivinassati.
276. Mahārukkhassaphalino, pakkaṃchindatiyophalaṃ;
Rasaṅcassavijānāti, bījaṅcassananassati.
277. Mahārukkhūpamaṃraṭṭhaṃ, dhammena yopasāsati;
Rasaṅcassavijānāti, raṭṭhaṅcāpinanassati.
278. Yocarājājanapadaṃ, adhammenapasāsati;
Sabbosadhīhisorājā, viruddhohotikhattiyo.

279. Tathevanegamehiṃsaṃ, yeyuttākayavikkaye;
Ojādānabalikāre, sakosenavirujjhati.
280. Pahāravarakhettaññū, saṅgāmekatanissame;
Ussitehiṃsayamaṃrājā, sabalenavirujjhati.
281. Tathevaisayohiṃsaṃ, saṃyamebrahmacāriyo;
Adhammacārikhattiyo, sasaggenavirujjhati.
282. Sayamaṅkatānaparena, mahānājjojuvaṅkatā;
Issarenatathārañña, saraṭṭheadhipaccattā.
283. Puttopāpaṅkatomātā,
Sissopāpaṅkatogaru;
Nāgarehikatorājā,
Rājāpāpampurohito.
284. Puññāpuññaṃkarontesu, chabhāgoekadesakaṃ;
Rājālabhatisabbehi, tasmāpāpānivāraye;
Puññamevapavaḍḍhento, janakāyamaṃpasāsaye.
285. Bālassajīvitamaṃpaṃ, paṇḍitassabahutaraṃ;
Janakāyassarājāva, rājadhammovarājunaṃ.
286. Anāyakāvinassanti, nassantibahunāyakā;
Thināyakāvinassanti, nassantisusunāyakā.
287. Kacchapīnañcamacchīnaṃ, kukkuṭīnañcadhenunaṃ;
Puttaposoyathāhoti, tathāmaccesurājunaṃ.
288. Nahirājakulaṃpatto, aññātolabhateyasamaṃ;
Nāsūronātidummedho, napamattokudācanaṃ.
289. Yadāsīlañcapaññañca, soceyyañcādhigacchati;
Athavisāsītotaṃhi, guyhañcassanarakkhati.
290. Divāvāyadivārattim, rājakiccesupaṇḍito;
Ajjiṭṭhonavikappeyya, sarājavasaṭṭimvase.
291. Naraññāsamaṃvatthamaṃ, namālaṃnavilepanamaṃ;
Ākappaṃsarakuttimvā, naraññāsadisamaṃcare.
292. Kiḷerājāamaccehi, bhariyāparivārīto;
Nāmaccorājabharyā, bhāvaṃkubbethapaṇḍito.
293. Anuddhatoacapalo, nipakosamaṃvutindriyo;
Manopaṇidhisampanno, sarājavasaṭṭimvase.
294. Nāssabhariyākiḷeyya, namanteyyarahogato;
Nāssakosedhanaṃgaṇhe, sarājavasaṭṭimvase.
295. Na niddamaṃbahuṃmaññeyya, namadāyasurampive;
Nāsadāyemigehaññe, sarājavasaṭṭimvase.
296. Nāssapiṭṭhamaṃnapallaṅkaṃ, nakocchamaṃnanāvamaṃrathamaṃ;
Sammatomhītiāruḷhe, sarājavasaṭṭimvase.

297. Nātidūrebhajerañño, naccāsannevicakkhaṇo;
Samukhācassatiṭṭheyya, santasantosabhattuno.
298. Namerājāsakhāhoti 6, narājāhotimethuno;
Khippaṃkujjhantirājāno, sulenakkhivaghaṭṭitaṃ.
299. Napūjitomaññamāno, medhāvīpaṇḍitonaro;
Pharusampatimanteyya, rājānaṃparisaṃgataṃ.
300. Laddhadvārolabhedvāraṃ, nevarājūsuvīsaye;
Aggiṃvasaṃyatotiṭṭhe, sarājavasatiṃvase.
301. Puttaṃvābhātaraṃvāpi, sampaggaṇhātikhattiyo;
Gāmehinigamehivā, raṭṭhehijanapadehi;
Tuṇhibhūtovudikkheyya, nabhaṇechekapāpakam.
302. Hatthāroheanikaṭṭhe, rathikepattikārake;
Tesaṃkammāvadhānena, rājāvaḍḍhetivettanaṃ;
Natesaṃantarāgacche, sarājavasatiṃvase.
303. Cāpovūnūdarocassa, vaṃsovāpipakampayye;
Paṭilomaṃnavatteyya, sarājavasatiṃvase.
304. Cāpovūnūdarocassa, macchovassaajivhako;
Abhāsaṃnipakosūro, sarājavasatiṃvase.
305. Nabālhaṃmitthiṃgaccheyya, sampassaṃ tejasāṅkhayaṃ;
Kāsaṃsāsaṃhaddhābalaṃ, khīṇamedhonigacchati.
306. Nātielamṃpabhāseyya, natuṇhisabbaḍḍasiyā;
Aviṇṇaṃmitaṃvācaṃ, patthakāleudīraye.
307. Akodhanoasaṅghaṭṭo,
Saccosaṅhoapesuṇo;
Samphaṃgiraṃnabhāseyya,
Sarājavasatiṃvase.
308. Mātāpitubharoassa, kulejeṭṭhāpacāyiko;
Hiriottappasampanno, sarājavasatiṃvase.
309. Vinitosippavādanto, yatattoniyatomudu;
Appamattosucidakkho, sarājavasatiṃvase.
310. Nivātavuttivuddhesu, sappatissosagāravo;
Sūratosukhasaṃvāso, sarājavasatiṃvase.
311. Ārakāparivajjeyya, saññitupaṃhitamjanam;
Bhattāramevudikkheyya, nacaaññassarājino.
312. Samaṇebrahmaṇecāpi, sīlavantebahussute;
Sakkaccaṃpayirūpāse, annapānenatappayye;
Āsajjapaṇhepuccheyya, ākaṅkhaṃvuḍḍhimattano.
313. Dinnapubbaṃnahāpeyya, dānaṃsamaṇabrahmaṇe;
Nacakiñcinivāreyya, dānakālevaṇibbake.

314. Paññāvāvuḍḍhisampanno, vidhānavidhikovidō;
Kālaññūsamayaññūca, sarājavasatiṃvase.
315. Uṭṭhātākammaceresu, appamattovicakkhaṇo;
Susamvihitakammanto, sarājavasatiṃvase.
316. Khalamaṣālaṃpasuṃkhettaṃ, gantācassaabhikkhaṇaṃ;
Mitaṃdhaññaṃnidhāpeyya, mitaṃcapācayeghare.
317. Puttaṃvābhātaraṃvāpi, sīlesuasamāhitaṃ;
Anaṅgavāhitebālā, yathāpetāthevate;
Coḷañcanesaṃpiṇḍañca, āsanañcapadāpare.
318. Dāsekammakarepose, sīlesusamāhite;
Dakkheuṭṭhānasampanne, adhipaccamhiṭhāpaye.
319. Sīlavācaalobhoca, anuruttocarājino;
Āvīrahohitocassa, sarājavasatiṃvase.
320. Chandaññūrājinoassa, cittaṭṭhocassarājino;
Asaṅkusakavuttissa, sarājavasatiṃvase.
321. Ucchādanenhāpaneca, dhotepādeadosiraṃ;
Āhatopinakuppeyya, sarājavasatiṃvase.
322. Kumbhiñhipañjaliṃkriyā, cātañcāpipadakkhiṇaṃ;
Kimevasabbakāmānaṃ, nadādaṃdhīramuttamaṃ.
323. Yodetisayanamvatthaṃ, yānaṃāvasataṃgharaṃ;
Pajjunnorivabhūtānaṃ, bhogehiabhivassati.
324. Dvevimekaṇḍakātikkhā, sarīraparisositā;
Kāmetiniddhanoyoca, yocakuppatyanissaro.
325. Adhanassarasaṃkhādā, abalassahatāhatā;
Apaññañsakathāvākyā, tividhaṃhīnalakkhaṇaṃ.
326. Pathabyāmadhurātīṇi, ucchunārīsubhāsitaṃ;
Ucchunārīsutappanti, natappantisubhāsitaṃ.
327. Pathabyātīṇiratanāni, saṅgahānimahītale;
Sippaṃdhaññañcamittañca, bhavantiratanāime.
328. Kalyāṇamittaṃkantāraṃ, yuddhaṃsabhāyabhāsitaṃ;
Asatthāgantumicchanti, muḷhātecaturojanā.
329. Jīvantopimatāpañca, byāsenaparikittitā;
Dukkhito byādhitopakkho, iṇavānityasevako.
330. Cakkhudvārādikaṃchakkaṃ, saṃvutosapaññaṇaro;
Chabbidhohotisīlena, asīlenāpichabbidho.
331. Niddālukopamādoca, sukhitorogavālaso;
Nicchandocakammārāmo, sattetesatthavajjitā.

332. Kulajopaññavāchando, hirottapposutaddharo;
Atthakāmosurakkhoca, atthetesatthayujjitā.
333. Kulasetthosapaññoca, vuḍḍhisūrocasīlavā;
Bahussutovuṭṭhānoca, mīrosugatigāmiko;
Navetesujanāsetthā, pāpāttānamni vāraye.
334. Buddhopaccekabuddhoca, arahāaggasāvako;
Mātāpitāgarusatthā, dāyakodhammadesako;
Paṇḍitehiimedasa, na dubbhantītijāniyā.
335. Dhammatthakāmamokkhānaṃ, pāṇosaṃsiddhikāraṇaṃ;
Taṃnighātokiṃṇihato, rakkhito kiṃṇarakkhati.
336. Sathaṃdīghāyukosabba, sattānaṃsukhakāraṇaṃ;
Asathaṃpanasabbesaṃ, dukkhahetunasāmsayo.
337. Yantagatoucchurasāṃ, najahātigajotathā;
Saṅgāmesugatoliḷaṃ, sussutenāpicandaṃ.
338. Sāragandhaṃnajahāti, dukkhapattopipaṇḍito;
Najahātisatāṃdhammaṃ, sukhakālekathāvākā.
339. Attābandhumanussānaṃ, ripuattāvajantunaṃ;
Attāvāniyatoñāti, attāvāniyatoripu.
340. Attānaṃpariccāgena, yaṃnissitānurakkhanaṃ;
Karontisajjanāyeva, nataṃnitimātāmatāṃ.
341. Satthakabbavicārena, kālogacchatidhīmatāṃ;
Byasanaenaasādhūnaṃ, niddāyakalahena vā.
342. Bhamarāpupphamicchanti, putimicchantimakkhikā;
Sujānāguṇamicchanti, dosamicchantidujjanā.
343. Namantiphalinorukkhā, namatevabudhājanā;
Sukkhakaṭṭhañcamuḷhoca, nevanamantibhijjate.
344. Sacesantovivādanti, khippasandhiyarepuna;
Bālopattāvabhijjanti, natesamatamāgamuṃ.
345. Appampisādhūnaṃdhanāṃ, kūpāvārivānissayo;
Bahukaṃpiasādhūnaṃ, nacavārivāvaṇṇave.
346. Sokaṭhānasahassāni, bhayaṭhānasatānica;
Divasedivasemuḷhaṃ, āvīsantinapaṇḍitaṃ.
347. Duṭṭhacittopanāhissa, kodhopāsāṇalekhito;
Kucchitabbosujanassa, jalelekhāciraṭṭhitā.
348. Nidulukoasantuṭṭho, akataññūcabhiruko;
Sakkontinasamācāraṃ, sikkhituṃtekadācipi.
349. Sādhuttaṃsujanasaṃmāgamākhalānaṃ,
Sādhūnaṃnakhalasaṃmāgamākhalattaṃ;
Āmodaṃkusumabhavaṃdadhātībhūmi,

Bhūgandhamnacakusumānidhārayanti.

350. Guṇamaddhisamaṃmakkhe, parenakalahesati;
Addhisamaṃpakāsentam, anumattaṃpidosakam.
351. Dosamparassapassanti, attadosamnapassati;
Tilamattaṃparadosam, nāḷikeramnapassati.
352. Kodhoatthamṇajānāti, kodhodhammaṃnapassati;
Andhatamaṃtadāhoti, yaṃkodhosahatenaram.
353. Kodhoabbhantarejāto, dhuvamṇāsetikodhanam;
Vatthālankārapuṇṇāyam, mañjusāyaṃsikhīyathā.
354. Rāgonāmanosallam, guṇavarattacorako;
Rāhuvijjāsasaṅkissa, tapodhanahutāsano.
355. Natittirājādhanena, paṇḍitopisubhāsate;
Cakkhūpipiyadassane, sāgaropimahājale.
356. Asantuṭṭhoyatīnaṭṭho, santuṭṭhopimahīpati;
Sasajjāgaṇikānaṭṭhā, nilajjāsukulagatā.
357. Bhūpāṇṇavagghīsippī, abhijjhāluçapuggalo;
Etesamṃmahicchantānam, mahicchatānicchitā.
358. Ārogyamparamaṃlābham, santuṭṭhīparamamḍhanam;
Visāsoparamaṃñāti, nibbānamparamamḍhanam.
359. Duggatamḍgacchabhōlābha, lābhōlābhenapūratī;
Thalepavuṭṭhapajjunna, āpoāpenapūratī.
360. Bodhayantinayācanti, dehītipacchimājanā;
Passavatthumadānassa, mābhavatūtiīdiso.
361. Seleselenamāṇikam, gajegajenamuttikam;
Vanevanenacandanam, ṭhāneṭhānenapaṇḍitam.
362. Satesujāyatesūro, sahasseçucapaṇḍito;
Vākyamḍatasahassee, cāgobhavativānavā.
363. Jinenaāgatamḍsūram, dhanañcagehamāgatam;
Jiṇṇaannamḍpasamḍseyya, dārañcagatayobbanam.
364. Potthakesucayamḍsippam, parahatthesuyamḍdhanam;
Yadāicchesamuppanne, natamḍsippamḍnataḍdhanam.
365. Vācāvudhācarājāno, saccāvudhācasamaṇā;
Dhanāvudhāseṭṭhinoca, goṇāvudhādaldakā.
366. Ukkaṭṭhesūramicchanti, kolāhalesubhāsitam;
Piyamḍannañcapānañca, atthakiccesupaṇḍitam.
367. Kapaṇetārayemittam, dubbhikkhedhañṇamḍdhāraye;
Sabhāyamḍdhārayesippam, saṅgahānimahītale.

368. Dubbhikkheannadānañca, subhikkhecahiraññadaṃ;
Bhayecabhayadhātāraṃ, sabbesaṃvaramaṃvaram.
369. Haṃsomaññhenakākānaṃ, sīhogunnaṃnasobhate;
Gadrabhānaṃnaturaṅgo, bālānañcanapaṇḍito.
370. Nasorājāyoajeyyaṃ, jinātināsosakhāraṃ;
Yoayuttenajināti, nasābhariyāpatino;
Virodhatinateputtā, yenabharanti jinṇa.
371. Natthivijjāsamaṃmittaṃ, natthibyādhisamoripu;
Natthiattasamaṃpemaṃ, natthikammaparaṃbalaṃ.
372. Itthimissokutosīlaṃ,
Maṃsabhakkhokutodayaṃ;
Surāpānokutosaccaṃ,
Mahākodhokutotapaṃ.
373. Kvātibhārosamatthānaṃ, kiṃdūrobyavahāriṇaṃ;
Kovidesosavijjānaṃ, koparopiyavādiṇaṃ.
374. Dubbhikkhokasinonatthi, santānaṃnatthipāpako;
Mugassakalahonatthi, natthijāgaratobhayaṃ.
375. Bālithīmakkhikātuṇḍi, isīnañcakamaṇḍalu;
Setambuphalaṃtambulaṃ, nojjhiṭṭhamupajāyato.
376. Pañcaratyaṣugandhabbā, sattaratyādhanuggahā;
Ekamāsāsuhariyā, aḍḍhamāsāsissāmālā.
377. Malitthiyāduccaritaṃ, maccheraṃdadatomalaṃ;
Malāvelāmakādhammā, asmimlokeparamhica;
Malaṃmalataraṃtato, avijjāparaṃmalaṃ.
378. Sutassarakkhāsabbadābhiyogo,
Kulassavatthamṇpurisassavijjā;
Raññopamāḍopasamodhanassa,
Itthīnantunatthevajāturakkhā.
379. Sattānaṃjaratāhanti, taṇhāhantisabbasukhaṃ;
Sabbabalaṃcintāhanti, dayāhantisakaṃdhanāṃ.
380. Nīcevāsosiriṃhanti, hantigaruṃcayācako;
Pasaṃsāsugunaṃhanti, hanticittaṃasaññatā.
381. Asanaṃbhayamantānaṃ, maccānaṃmaraṇaṃbhayaṃ;
Uttamānantusabbesaṃ, avamānaṃparaṃbhayaṃ.
382. Sūriyotapanamṇtapo, nasantiparivāritā;
Candaraṃsītalaṃjātaṃ, tārakāparivāritā;
Upamāetthañātābbā, sūriyacandarājunaṃ.
383. Alasomandabuddhica, sukhitrogapīḷito;
Niddāromaṃsavaḍḍhano, subhakkhocaviluddhako.

384. Pamādojāyatemadā, pamādājāyatekhayo;
Khayādosāpavaḍḍhanti, madamkiṃṇajahebudho.
385. Yādisaṃvappatebījaṃ, tādisaṃphalaṃsampatto;
Kalyāṇakārikalyāṇaṃ, pāpakāricapāpakam.
386. Puññāpāpaphalaṃyoce, nasaddahatisaccato;
Sovesakānanaṃkhippaṃ, ādāsatalamānaye.
387. Samparāyikattheyo, nasaddahaticepiso;
Āvāsesappagāmīnaṃ, mokkhabhekkiṃṇapassati.
388. Saddhāhiricaottappaṃ, bāhusaccaṃviraṃsati;
Paññācasattadhammehi, sampannopañḍitomato.
389. Ravimūlaṃsasīkhandhaṃ, soriaṅgācapattikaṃ;
Buddhaṃpupphaṃgarubījaṃ, bharaḡuphalamevaca.
390. Potthakādīnikhettava, lekhāniyuganaṅgalaṃ;
Akkharānibījaṃkatvā, carantopañḍitobhave.
391. Akkharaṃekamekañca, buddharūpaṃsamaṃsiyā;
Tasmāhipañḍitoposo, likheyyapiṭakattayaṃ.
392. Duggatiṃnābhijāyeyya, piṭakattayakāraḡo;
Bahukkhattvaṃcakkavatti, rājācatudīpādhipo.
393. Padesarajjaṃvipulaṃ, gaṇanātoasaṅkhyeyo;
Chakāmāvacarodeva, rājāhotibahukkhattvaṃ.
394. Dānādīnicapuññāni, karontobodhiaṅkuro;
Bhavāsabbaṅgasampanno, tilokapūjītibhave.
395. Addhemahaddhanephite, jāyarekulamuttame;
Uttamenevasaṃvāso, piṭakattayavācako.
396. Ekakkharaphalenaḡi, piṭakattayakāraḡo;
Caturāsītīsaḡassaṃ, labhantipavaraṃsukhaṃ.
397. Appakenāpimedhāvī, pābhatenavicakkhaṇo;
Samuṭṭhāpetiattānaṃ, anumaggivasandhammaṃ.
398. Dukkhaṃpāpassapuññassa, sukhaṃmissassamissakaṃ;
Sabbāṃsadisaḡaṃyāti, ñātappaṃkammunophalaṃ.
399. Codentocatubhāḡāca, kammaḡārātayobhāḡā;
Sāminosamabhāḡāca, ekabhāḡānumodanā.
400. Anattassavākyāparamaṃtuṇhi,
Asantamittāparamaṃekaṃ;
Surūpadārāvaramandhā,
Dūrekalābhāvaramassasukkaṃ.
401. Hīnacajjopice hoti, utṭhātādhītimānaro;
Sīlācārasampanno, niseaggivabhāsati.

402. Nacajjavalohoti,
Nacajjahotibrahmaṇo;
Kammunāvasalohoti,
Kammunāhotibrahmaṇo.
403. Pathavīveḷukampattaṃ, cakkavāḷamsucippalaṃ;
Sineruvammikaṃkhuddaṃ, samuddopātitaṃyathā.
404. Ekenevacakappena, mātukhīraṃnasañcayāṃ;
Tatotusamuddocāpi, atirekataraṃbahūṃ.
405. Brahmātimātāpītaro, pubbācariyāvuccate;
Āhuneyyācaputtānaṃ, pajānamanukampakā.
406. Tasmāhinenamasseyya, sakkareyyacapaṇḍito;
Annenaathopānena, vatthenasayanenaca.
407. Uccādanenanahāpena, pādānaṃdhovanenaca;
Uṭṭhāyapādacariyā, upaṭṭhāpeyyapaṇḍito;
Idhevanāṃpasamsanti, paccasaggepamodati.
408. Ekassekenakappena, puggalassaṭṭhisañcayo;
Samaṃpabbatarāsimhi, itivuttaṃmahesinā.
409. Sabbadānaṃdhammadānaṃjināti;
Sabbarasaṃdhammarasojināti,
Sabbaratiṃdhammaratijināti;
Sabbadukkhaṃtaṇhakkhayojināti.
410. Appamādaratāhotha, sacittamanurakkhatha;
Dukkhāuddharathattānaṃ, pañkesannaṃvakuñjaraṃ.
411. Cajadujjanasaṃsaggaṃ, bhajasādhusamāgamaṃ;
Karapuññaṃmahorattiṃ, saraniccamaniccatāṃ.
412. Aniccāvatasāṅkhārā, uppādavayadhammino;
Uppajjitvānirujjhanti, tesāṃvūpasamosukho.
413. Nahidhammoadhammoca, ubhosamavipākino;
Adhammonirayaṃneti, dhammopāpetisuggatiṃ.
414. Samasīsamaṃpādaṃ, antarañcasamaṃsamaṃ;
Idaṃmanasinidhāya, likheyypaṭṭakattayanti.